

2.8.4. KAMUSALLIK YENİDEN ÇALIŞTAYI (09-10 ARALIK 2011)

"Kamusallığın Savunusu ve Toplumsal Muhalefet" temasıyla Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nde 9-10 Aralık 2011 tarihlerinde "Kamusallık Yeniden Çalıştayı" düzenlendi. İki gün süren ve "Kamusal Alanı Niçin Düşüneliyiz?", "Devlet, Kamu ve Halk Kavramlarını Yerine Koymak", "Yeni Kamusal Öznenin İnşası", "İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet", "Hak ve Özgürlükleri Güvenceye Alan Yeni Bir Anayasa", "Kamusallığın Savunusu ve Toplumsal Muhalefet" konularının ele alındığı etkinliğe katılım yoğun oldu.

Özelleştirme Karşıtı Platform (ÖKP) Ankara Bileşenleri tarafından hazırlanan özelleştirme gerçeğinin anlatıldığı belgeselin gösteriminin ardından açılıшта ilk olarak Kamusallık Yeniden Çalıştayı Yürütme Kurulu adına EMO Eski Başkanı Ali Yiğit Konuştu.

Ali Yiğit konuşmasında şunları söyledi, "Bu yıl üçüncüsünü yaptığımız Kamusallık Yeniden Çalıştayı'nı düzenlemedeki amacımız asli olarak hem geçmiş özelleştirmelere karşı eleştiri yaparken bir diğer taraftan da uzunca bir dönem yaşanan ve 1990'larda sonlanan sosyalizm uygulamalarıyla birlikte yeni tartışmaların öne çıktığı bir süreci tartışmak. Hatırlanacağı gibi 1917'de Sovyetler Birliği'nin kurulmasına yol açan bir devrim gerçekleşti. İktidarın ilk alınmasından sonra geçmişte hayal bile edilemeyecek bir takım kararlar alındı. Bu kararların başlıcaları şunlardı; tüm bankalar kamulaştırılmış, tüm banka hesaplarına el konulmuş, tüm fabrikaların denetimi Sovyetlere geçmiş, kiliselerin bütün mal varlıklarına el konulmuştur, işçi asgari ücretlerine zam yapılmış, 8 saatlik iş gücü kabul edilmiş, bütün dış borçlar reddedilmiştir. Sovyet Devrimi'nin ilk icraatları Paris Komünü'nün

izlerini taşımaktadır. Ekim kalkışması olarak kabul edilen bir hareket daha sonra Ekim Devrimi olarak tarihe geçmiştir. 1990'lardan sonra sosyalist bloğun çökmesiyle birlikte, dünyada esen rüzgârlar kapitalizmi yüceltirken sosyalizmin sorgulandığı bir süreci de beraberinde getirmiştir. Bugün yaşanan ekonomik krizler kapitalizmin içine düştüğü dönemde kapitalizmin sorgulanmaya başladığı dönemi yaşamaktayız. Şairin dediği gibi "başka türlü bir şey bizim istediğimiz." Başka türlü bir şeyin nasıl olacağını bugün tartışacağız. Bu etkinlik ile gerçek kamusal mülkiyetin ya da kamusal alanın nasıl olduğunun tanımlanması ve buna altlık oluşturulmaya çalışılacak. Kamusal alanla ilgili ilk kavramlar 1872'de Komünist Manifesto'nun yayımlanmasıyla birlikte gündeme geldi. Komünist Manifesto'nun giriş cümlesi 'Avrupa'da bir hayalet dolaşiyor Komünizm hayaleti' diye başlar. Daha sonra iddiasını şu şekilde sürdürür: 'Proletarya siyasal egemenliğini tüm sermayeyi burjuvaziden derece derece almak, bütün üretim araçlarını devletin yani egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın elinde merkezileştirmek için üretici güçlerin tamamını olabildiğince çabuk artırmak için kullanacaktır'.

Kamusal alan, kamusal mülkiyetin ilk biçimini devlete egemen olan sınıfın mülkiyetinden bahsedilir, bu mülkiyetin nasıl şekil değiştirileceğine yönelik paragraf vardır.

Mülkiyetin daha sonra biçim değiştireceğini toplumsal bir mülkiyetten bahsedilir, ancak bunun tam olarak nasıl gerçekleşeceği konusunda çok da bilgi sahibi olmadık. Sosyalist deneyim bu aşamaya çok fazla gelemedi. Toplumun ortak yararına belirlemeye ve gerçekleştirmeye yönelik düşünce söylem ve eylemlerin geliştirildiği ortak toplumsal alan olarak işa-

ret eder Habermas.

Habermas bir dizi alanda kamusal alanın nasıl olabileceğine ilişkin tanımlamalar yapmıştı. En önemli dikkat çektiği konulardan birisi medyanın bu konudaki rolüdür.

Günümüzde medya ve iletişim araçları aslında bu tartışmalara ciddi anlamda yön vermekte yeni bir kamusal alan tartışmalarının nasıl olacağı konusunda bizlere epeyce bir tecrübe sunmaktadır. Türkiye'deki sürece baktığımızda aslında 1980'lerin ortalarından itibaren dünya genelinde esen liberal rüzgârların Türkiye'de özelleştirme adı altında bir kavramla karşı karşıya getirdi. Kapitalizmin ilk dönemlerinden itibaren 1930'lardaki bunalımın aşılmasından sonra teorik olarak bu kavram hep olsa da ilk olarak 1980'lerde vücut buldu.

Kapitalizmin birinci kuşak çeperindeki ülkelerde hızlı bir şekilde özelleştirme süreçleri yaşandı. 90'ların başında TMMOB'nin başını çektiği sendikalarla birlikte özelleştirme karşıtı platform kuruldu ve gerçekten de önemli başarılar elde edildiğini söyleyebiliriz. Aradan geçen 30 yıla yakınlık döneme bakıldığında Türkiye'de özelleştirme mücadelesi kaybedilmiş bir mücadeledir. Bugün özelleştirmeye ilgili o dönem kamuda çalışıp da özelleştirmeye övgüler düzenler de dahil özelleştirmeyi savunan bir tek kişiye dahi rastlayamazsınız.

Son kalan birkaç işletme hükümet programında özelleştirilecek. Bu olumsuz süreç bizim bir biçimiyle söylediğim gibi bu mülkiyetin devlette mi özelde mi olacağına ötesinde buraları nasıl kamusal alan olarak tanımlama konusunda önemli fırsatlar da tanıyor. Buralardan çıkabilecek fikri birikimlerin dünyadaki ve Türkiye'deki bütün bu dönüşümlerde bir altlık teşkil edeceğini ciddi olarak kamuoyunda yankı bulacağını düşünüyorum.

Bizim kamu kavramını doğru yere oturtabilmek , anladığımız kamunun ne olduğunu nasıl olması gerektiğini tanımlamak gibi problemimiz var. 70 yılı aşkın

reel sosyalizm deneyimi önümüzdeki dönem açısından büyük tecrübelerle sahip bir birikimi önümüze koymaktadır. En azından nasıl yapmamamız gerektiğini belirttiği gibi nasıl yapmamız gerektiği konusunda bizlere önemli ipuçları sunmaktadır."

"Abdülhamit'in İstibdat Dönemini aşan baskılar yaşanıyor"

EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Ramazan Pektaş açılışta şunları söyledi; "Öncelikle geçtiğimiz hafta yitirdiğimiz bilim insanı, sanat sevdalısı, toplumsal mücadelenin unutulmayacak ismi ve hocam Güney Göneç'in anısı önünde saygıyla eğiliyorum. O "Karanlık Zamanların Şarkısı" kitabını yazdı ancak aydınlık zamanların şarkısını susmamak üzere yazmak da onun mücadelesini sürdürecektir olanların vazgeçilmez görevi olmalıdır. O hep aramızda olacak. Güney Göneç hocamızın mücadelesini sürdürenler, küresel kapitalizme ve onun işbirlikçilerine karşı her zaman her yerde otoriter ve baskıcı yöntemlerden korkmadan direniyorlar. Bugün biz burada kamusal tartışmalarını yaparken aynı tartışmaların başka alanlardaki sözcüleri bu mücadelenin neferlerinin bir kısmı Hopa'da, Tortum'da, Akkuyu'da, Hasankeyf'te Munzur'da mücadele veriyor. Bugün bizler burada kamusal tartışmalarını yaparken aynı zamanda Sıhhiye Adliyesi'nde Hopa tutuklularının davası görülüyor. Bugün AKP eliyle sürdürülen küresel saldırı, toplumsal muhalefet kesimlerinin her birine farklı bir kılıf uydurarak sürdürülüyor. Hatta o kadar ileri gidiyor ki, gözaltına alınanların saçlarının kesilmesini protesto etmek için saçlarını kestirenler de gözaltına alınıyor. El insaf "ileri demokrasi". Abdülhamit'in istibdat dönemine geri döndük. Saldırının yöntemi değişmekte ancak saldırılar değişmemektedir. Ancak bizler daha güzel bir dünya mücadelesini sürdürenler olarak alanlarda da salonlarda da susmayacağız.

Küresel kapitalizm, yerli işbirlikçileri eliyle son 30 yılda yoğunlaşan ve vahşileşen bir saldırganlık içindedir. Küreselleşme ve yeni dünya düzeni ile başlayan neoliberal saldırı ile önce kamuya ait mal ve hizmet

üretim araçları sermayeye peşkeş çekilmiştir. Peşkeş çekildi deyince kızıyorlar, daha açık bir ifadeyle söyleyeyim daha çok kızsınlar, kamuya ait mal ve hizmet üretim araçları yasal ancak gayri meşru yollarla çalınmıştır, gasp edilmiştir. Bunun sorumluları küresel kapitalizmin maşalarıdır. Bu peşkeşin sonucunda dedikleri gibi ucuz, kaliteli bir hizmet sunumu oldu mu peki? Hayır, tam tersine gündelik yaşamın birçok vazgeçilmezi ve insan hakkı olan hizmetler metalaştırıldı ve ticarileştirildi.

Eğitim, sağlık, iletişim, enerji, su, ormanlar, nehirler, temiz hava, ulaşım hepsi parası olanın ulaşabileceği şekillerde kapitalist güçlerin isteklerine göre yeniden dizayn edildi. Peki orda kaldı mı? Hayır kalmadı, aç gözlü sermaye üfürüldükçe şişen bir balon gibi genişlemeye devam etmiş, periyodu sıklaşan krizlerle zararlar kamuya aktarılırken kârlar sermayeye sunulmuştur. Dünya halkları sömürü, soygun, yolsuzluk, yoksulluk demek olan küresel kapitalist saldırıdan ancak bu balonu patlatarak kurtulabilecektir.

Küresel sermaye saldırısını yalnızca yasal kılıfa büründürülmüş ekonomik soygun yöntemleri ile yapmıyor, aynı zamanda askeri yöntemlere de başvuruyor. Son 30 yıl içinde hepimiz hatırlıyoruz.

Balkanlarda, Kafkaslarda, Asya'da, Afrika'da ve son olarak da Ortadoğu'da yalan rüzgarları estirildi. Arap baharı dedikleri yalancı bahar ile petrol yatakları ve enerji kaynakları üzerindeki hakimiyet garanti altına alınmak isteniyor. Ki, Libya, Mısır, Suriye gibi ülkelere "demokratik taleplere kulak ver" diye tavra yapanların marifetlerini; "Wall Street'i işgal et" eylemcilerini yerlerde sürüklerken gördük, kendi topraklarımızda her demokratik tepkiye provokatör diyen, cop ve biber gazı ile saldıranlarda, İtalya'da, İspanya'da gördük, Fransa'da göçmenlere karşı insanlık dışı yöntemlerde, "anarı al da git" diyenlerde, gözünüzü toprak doyursun diyenlerde, deprem yardımı bize ulaşmadı diyen vatandaşa sen provokatörsün diye bağırıp çağırılarda gördük.

Hani nerde demokratik tepkilere kulak verme reflexsiniz? Bu yöntemlerin bir tek adı var ve demokrasi değil bu, saltanat anlayışı. Suriye ve Libya'ya bazı Arap ülkelerinden gönderilen ajan provokatörler Katar Genelkurmay Başkanı tarafından bizzat itiraf edilmişken, hala Suriye'de ABD planlarına uygun isyan çıkarma girişimleri yapılırken "Suriye Muhalefeti" denen birtakım silahlı ve gizemli güçlere arka çıkanların,

onlarla toplantı yapanların, mali destek sağlayanların bir başka ülkenin iç işlerine karışma hakkının nerden geldiğini sormak lazım. Peki ya bir başka ülke de bizim ülkemizde isyan çıkaranları desteklerse onlara ne diyeceğiz? Oraya buraya demokrasi götürmeye kalkanlar önce kendi ülkelerinde demokrasiyi yerleştirsinler. Kötü bir tablo ortaya çıktı farkındayım. Peki her şey iyi gidiyor da biz mi yanılıyoruz?

Siyasi karar vericiler iyi şeyler yaparak bizi susturabilirler ama baskı ve zorla, tehditle, hapisle bizi susturamazlar. Tablo böyle kötü olunca bizim de kendimizi konumlandığımız yerden, emekçilerin, halkların yanından bütün bu saldırılara cevap vermemiz elzemdir.

İlki 1997 yılında yapılan Kamu Girişimciliği Sempozyumu etkinliğinin ikincisini 2007, üçüncüsü 2010 olmak üzere son 4 yılda yeni bir tartışma üzerinden yaptık.

2010 Çalıştayında etkinliğin adını "Kamusal Yeniden" olarak değiştirdik. Bütün bu çalışmalarda bizimle birlikte emek veren çok değerli Hocalarıma teşekkür ederim. Değerli hocalarımız Prof. Dr. İşaya Üşür ve Prof. Dr. Korkut Boratav olmak üzere hepsinin çok kıymetli katkılarını desteklerini buradan ifade etmem gerekiyor.

2007 yılındaki çalıştayda başlayarak tartışmaya açılan kamusal kavramını bu yıl da farklı noktalardan incelemeye devam edeceğiz. Kamusal kavramı tartışmasını yaparken internet çağında toplumsal muhalefet ve emekçilerden yana özgürlükçü bir anayasa tartışmasına yönelik olarak da tartışmaları yapmayı hedefledik.

Elbette ki bizim buradaki muradımız egemenlerin ve onların sözcüsü AKP'nin baktığı pencereden bakmak değil. Uluslararası katılımlı çalıştayımızın, gerek burada iki gün boyunca yapılacak tartışmalarla, gerekse bundan sonraki süreçte devam edecek çalışmalarla daha güzel bir dünyaya yolculukta mütevazı katkılar olmasını yürekten diliyorum.

Çalıştayın bundan sonraki süreçte daha da yaygınlaşarak küresel sermayeye ve işbirlikçilerine karşı hem kavramsal hem de direniş noktası olmasını sağlamak hepimizin, bütün toplumsal muhalefet güçlerinin, demokratik kitle örgütlerinin, emek ve meslek örgütlerinin ortak görevi olmalıdır. İddialı ve zor bir iş farkındayım ama iddiasız ve kolay işlerle gidilecek bir yer

olmadığına inanıyorum. Bu duygu ve düşüncelerle, emeği geçen herkese tekrar teşekkür ediyorum, EMO Ankara Şubesi adına saygılar sunuyorum."

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göлтаş ise konuşmasına, Hopa'da Metin Lokumcu'nun katledilmesinden sonra gerçekleştirilen protesto gösterileri sonrasında yaşanan olayları hatırlatarak, başladı. Çalıştayın gerçekleştirildiği gün Ankara Adliyesi'nden bu davada yargılananların duruşması olduğuna dikkat çeken Göлтаş, konuşmasında yaşananları şöyle aktardı: "Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın 31 Mayıs 2011 tarihinde Artvin Hopa'da yapacağı miting öncesi HES'leri protesto eden Hopa halkı coplarla, gaz bombalarıyla dağıtıldı, olaylar sonucunda gaz bombalarının etkisiyle kalp krizi geçiren emekli öğretmen Metin Lokumcu hayatını kaybetti.

Halka yönelik saldırı ve Metin Lokumcu'nun öldürülmesini protesto etmek için 31 Mayıs'ta Ankara'da Sakarya Caddesi'nden AKP İl Binası önüne yürüyüş düzenlendi. AKP İl Binası önüne kurulan barikattaki polisler Hopa'dakine benzer şekilde gaz ve coplarla 'müdahalede' bulundu, 79 kişi gözaltına alındı, Terörle Mücadele Şubesi'nde sorgulanan bu kişilerden 5'i tutuklandı.

Operasyonların ikinci evresi ise 12 Haziran seçimlerinin hemen ardından evlere yapılan baskınlarla başladı. Ankara'da ev baskınlarında toplanan kitaplar, şemsiye ve puşi delil sayılarak tutuklananlar 'silahlı terör örgütü' üyeliği ile suçlandı. Hopa davasında yargılanacak 22 kişi, 6 ayı aşkın bir süredir Sincan F Tipi Cezaevi'nde tutuklu bulunuyor. Bu dava, bugün ve yarın konuşulacak olan devlet, kamu ve halk kavramlarının yerine konulan tüccar, piyasa ve müşteri anlayışının sonuçlarını göstermek açısından da son derece anlamlıdır."

Göлтаş, özelleştirmelerin toplumsal yaşamda sonuçları itibarıyla pahalılık, işsizlik ve yoksulluk ile büyüyen bir gelir adaletsizliğine yol açtığına dikkat çekerek, "Konunun bir başka boyutu da, bu uygulamaların hayata geçirilmesinde yaşanan toplumsal demokratik her türlü tepkinin baskı ve yasaklar ile susturulmaya çalışılması olmuştur" saptamasını yaptı.

"Özelleştirme Küresel Kapitalizmin Aracı"

TMMOB 8. Enerji Sempozyumu'nun açılışında, sürdürülebilir kalkınmayı sorgulayarak, yaşanan finansal krizler karşısında halkın tepkilerine dikkat çektiği konuşmasından alıntı yapan Göлтаş, şu verilere dikkat çekti: "Dünya ölçeğinde de ülkemizde de yaşanan adaletsizliklere ilişkin söylenecek çok şey var. Bugün bir milyar kişinin günde 1 dolardan az kazandığı, yaklaşık 2 milyar insanın elektrikten yoksun yaşadığı, toplam 800 milyonluk Afrika kıtasının tükettiği elektriğin sadece Newyork şehrinin tüketimi ile eşdeğer olduğu, dünya nüfusunun zengin yüzde 2'sinin dünya servetinin yarısına el koyduğu bir dünyada yaşıyoruz."

Göлтаş, Türkiye'de Özelleştirme Gerçeği Sempozyumu'nda özelleştirmenin; "küresel kapitalizmin ürettiği krizini aşmak amacıyla, özellikle 1980'li yıllardan sonra mal, hizmet ve sermayenin küresel ölçekte sınırsız dolaşımını sağlamak için 'liberal reformlar' adı altında dünya ölçeğinde dayattığı, ekonomik, toplumsal, siyasal ve ideolojik boyutları olan küresel politika araçlarından birisidir" şeklinde tanımlandığını anımsattı. Cengiz Göлтаş, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Bu süreçte ülkemizde de hepimizin yakından

tanık olduğu üzere, doğal tekel alanlarında kamu işletmeleri parçalanarak kamuya ait çimento, süt, et, yem, dokuma, orman ürünleri, gemi, gübre sanayileri, enerji santralleri, kimya ve petrokimya tesisleri, maden işletmeleri, demir çelik işletmeleri, kağıt fabrikaları, telekomünikasyon hizmetleri, ulaşım hizmetleri ve bankacılık sektörü özelleştirilerek neredeyse tüm kamusal alanlar uluslararası tekelere bırakılmış, ülkemiz daha da fazla dışa bağımlı hale sokulmuştur. Bizde de ortaya çıkan sonuç, işsizliğin artması, eşitsizliğin derinleşmesi, sosyal ve ekonomik dokunun zarar görmesi, göçlerin yaşanması, sağlık, eğitim, sosyal güvenlik ve altyapı gibi temel yurttaşlık haklarının piyasalaştırılması, kamu hizmetlerinden yoksun kalma olmuştur."

Cengiz Göлтаş, Engels'in 1876 yılındaki doğa üzerinde insanoğlunun sürdürdüğü mücadeleye ilişkin uyarıcı sözlerinden alıntı yaparak, "Evet, sözün tükendiği yerdeyiz. Şimdi hiçbir kuşkuyla gerek olmadan ısrarla vurgulamalıyız ki; Kamusal Yeniden, Sosyalizm

Yeniden..." diyerek konuşmasını tamamladı.
"Kentsel Ranta Karşı Kamusal Belediyecilik"

Çankaya Belediyesi Başkan Yardımcısı Ali Ulusoy da Lokumcu ve demokrasi-özgürlük mücadelesinde yitirilen dostları selamlayarak başladığı konuşmasında, yerel yönetimlerin kamusallığa nasıl yaklaşması gerektiğini anlatırken, Çankaya Belediyesi özelinde buna yönelik uygulama ve proje örneklerini sundu. Neoliberalizmin yeni döneminde hedef aldığı kent ve kentliye karşı saldırısı giderek artarken, belediyelerin ve belediyeciliğin kamusallığa ilişkin tartışmalara dahil edilmesinin son derece önemli olduğunu vurgulayan Ulusoy, neoliberal politikaların ne yazık ki belediyelere rantın toplandığı bir sistem görevi yüklediğini, kamusal anlayışının yaşama geçirilmesini de gerek kanunlar, gerek yerel yönetimlere hakim olan ideolojik arka planın zorlaştırdığını anlattı. "Ne olursa olsun demokratik kamusal alanı savunmalıyız" diyen Ulusoy, kamusallığa yönelik özgün bir yerel yönetim politikasını hayata geçirmeye çaba sarf ettiklerini söyledi.

"Kamunun Karşısı Piyasa Değildir"

Çağrılı konuşmacı Prof. Dr. İşaya Üşür ise, kamusal alanda sorunun "kamu olsun, özel alan olsun, burada ana doğrultuyu tespit ve teşhis etme sorunu" olduğunu savunarak, bir toplumda mevcut olan sınıfsal zıtlıkların izini kamusallığın taşıdığını, taşınması gerektiğini kaydetti.

Toplumun ileri sürüldüğü gibi homojen olmadığını, her ne kadar ana konu olarak sınıflar temele alınacaksa da bunun meselenin başka boyutlarının olmadığını ve ele alınmayacağı anlamına gelmediğini söyleyen Üşür, kamu kavramının ve özel kelimesinin ortaya çıkışını şöyle anlattı: "1470'de kamu kavramı toplumun ortak çıkarı olarak tanımlanıyor. 1870'lerde kavrama ortada açık olan biçimde başka bir anlam daha katılıyor.

Özel kelimesi ise, dikkat edin kavram demiyor, 1540'lı yıllarda devlette üst düzey memuriyeti işgal eden kişiler için halkın geriye kalan kesiminden ayırt etmek için kullanılan bir kavram.

Bir tür ayrıcalıklı statüye sahip kişileri anlatmak için kullanılıyor. Daha sonra kamu herkesin denetimine açık, aleni olan anlamına gelmeye başlıyor. Kişinin ailesi ve yakın çevresi ile ilgili olan anlamında özel kullanılıyor. Herkese açık olmayan, mahrem olan anlamında Yunan'da kullanılmaya başlanıyor. 'Kamu eşittir hatta özdeşir devlet' anlayışının ve kullanımının doğru olmadığını anlatan Prof. Üşür, bu karmaşanın yalnızca sokaktaki insan düzeyinde değil, sosyal

demokrat ve Marksistler arasında da yaşandığını ifade etti.

Sistemik bir anlamda kamunun öne çıkması ya da piyasanın öne çıkmasından bahsedilmesi durumunda liberallerin kullandığı kavram seti içinde ideolojik bir alana mahkum olunacağını söyleyen Üşür, "Kamunun karşısı piyasa değildir. Piyasa bir değişim aracıdır. İnsanlığın ortaya ilk çıktığı andan itibaren vardır" dedi.

Üşür, kendisine göre basit ve sınırlı olarak kamusal alan tarifini şöyle yaptı: "Bana göre kamusal alan toplumda ya da toplumlarda kişilerin tek başına veya topluluklarla birlikte, eleştiri taleplerini ve meşruiyetlerini; karşı tarafın hoşnutsuzluklarının, hoşnutsuzlukların kaynağının farklı olması sebebiyle değişik yönleri düşünen insanların fikirlerinin dolaştığı alan veya bu fikirlerin nasıl dolaşması gerektiği üzerine düşünmek demektir.

Eğer fikirler malumatlar aleni bir biçimde iletiliyor, ikna süreci aleni bir biçimde işleyebiliyorsa kamusal bir alan oluşmuş demektir. Kamusal alan bir değerler topluluğu olmaksızın yürütülemez. Bu değerler topluluğu, sınıf tercihinin, ideolojilerinin, etnisitelerine de vs. de bağlıdır. Örneğin bu değerler toplumsal, siyasi ve iktisadi olarak eşitlik, özgürlük, demokrasi gibi değerler topluluğundan neyi tercih edeceğinizi sizin tercihinize bağlı. Burada da önemli bir risk var. Ne anlıyorsunuz eşitlikten? Genel anlamda kullandığımız takdirde kimse buna karşı çıkmaz. Bir işçi ile bir kapitalisti bir araya getirin ikisi de evet diyecektir. İkisinin eşitlikten anladığı aynı şey midir? Problem diğer kavramlar için de geçerlidir."

"Politikleşmiş mücadele alanları oluşturulmalı"

İşaya Üşür, 147 ulus ötesi şirketin dünya servetinin yüzde 40'ını kontrol ettiğini, şirket sayısı biraz artınca bu oranın yüzde 80'e çıktığını, nüfus açısından ise yüzde 8'lik kısma yüzde 80'lik kısmın denk geldiğini anlattı.

Üşür, konuşmasını şöyle tamamladı: "Şirketlerin kimliğini, sermaye sahiplerinin kimliğini araştırmaya başladığınızda o yüzde 8 ve yüzde 80 olayı, yüzde 1 ile yüzde 98'lere çıkıyor. Bu korkunç bir şey. Buna da yol açan piyasa sistemi. 80'lerden bu yana piyasa sistemi hiper liberalizm varlığını sürdürüyor. En azından belli revizyonlardan geçirmek kaydıyla politikleşmiş mücadele alanları oluşturmaktan başka çözüm yok.

Eğer bu alanları oluşturmazsanız bu çarpıtılmış dünya iyice yaşanabilir olmaktan çıkar. Bunda hepimizin kabahati sorumluluğu da mevcut olur. Bu sürecin uzun, sancılı olacağını da göz ardı etmemeliyiz. O kadar derine inmiş, o kadar toplumun kılcal damar-

larına bu ilişkiler, liberal değerler nüfuz etmiş ki, sol düşüncede olanların önemli bir kısım dahi, biyolojik varlıklarını sürdürmeleri meşruiyeti temelinde bu kavramla tartışıyorlar. Politikleşmiş kamusallaşmış alan mücadelesi önemlidir."

Kamusallık Yeniden Çalıştayı'nın ilk günü birinci oturumunda "Devlet, Kamu ve Halk Kavramlarını Yerine Koymak" konusu ele alındı. Oturum Başkanlığını EMO Ankara Şubesi'nden Haşim Aydıncağ'ın yaptığı oturuma Londra Brunel Üniversitesi'nden Prof. Dr. Mark Neocleous, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden Doç. Dr. Filiz Çulha Zabcı, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden Araştırma Görevlisi Ahmet Bekmen konuşmacı olarak katıldı. Kamusallık Yeniden Çalıştayı ilk gün ikinci oturumunda "Yeni Kamusal Öznenin İnşası" konusu tartışıldı. Oturum Başkanlığını Jeoloji Mühendisleri Odası'ndan Dündar Çağlan'ın yaptığı oturuma Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. İşıya Üşür, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Serpil Sancar, Araştırmacı/Yazar Foti Benlisoy konuşmacı olarak katıldı.

"Kamusallığın Savunusu ve Toplumsal Muhalefet" temasıyla 9 Aralık 2011 tarihinde başlayan Kamusallık Yeniden Çalıştayı'nın ikinci gününde "İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet", "Hak ve Özgürlükleri Güvenceye Alan Yeni Bir Anayasa", "Kamusallığın Savunusu ve Toplumsal Muhalefet" başlıklı oturumlar yapıldı.

Kamusallık Çalıştayı 2. Gün ilk oturumuna EMO Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı İdris Ekmen başkanlık yaptı. Oturuma gelemeyen Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. James Petras'ın bildirisinin okunmasının ardından Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Funda Başaran, Gazeteci İrfan Aktan ve Gazeteci/Yazar Ergin Yıldızoğlu "İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet" konularındaki düşüncelerini aktardı.

Öğleden sonraki oturuma Halkevleri Başkanı İlknur Birol başkanlık yaptı. Oturumda Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Yasemin Özdek, Çağdaş Hukukçular Derneği'nden Hüseyin Aslan, TMMOB Eski Başkanı Kaya Güvenç, Yazar Ayşegül Devocioğlu ve BDP Milletvekili Hasip Kaplan "Hak ve Özgürlükleri Güvenceye Alan Yeni Bir Anayasa" konusunda bildiri sundular.

ETKİNLİK PROGRAMI

9 ARALIK 2011 CUMA

10.00 - 11.00

Açılış Konuşmaları

11.00 - 12.00

Çağrılı Konuşma: Kamusal Alanı Niçin Düşünmeliyiz?

Prof. Dr. İşaya ÜŞÜR

Gazi Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi

13.00 - 15.15 I. Oturum: Devlet, Kamu ve Halk Kavramlarını Yerine Koymak

"Devlet kimin için var?" sorusu pek çoğumuzda, "halk için" yanıtını akla getirmektedir. Daha çok bir ideal durumu ve özlemi çağrıştıran bu yanıt, tarihsel deneyimlerimizle uyumlu değildir. Hem kuramsal hem de tarihsel olarak "devlet" ile "halk" arasındaki ilişki daima tartışmalı bir konumda olmuştur. Günümüzde devam eden siyasal tartışmaların pek çoğu devlet ve toplum arasındaki bu gerilimli ilişkinin tariflenmesi üzerinde şekillenmektedir. Hemen yanı başımızda duran anayasa sorunundan hak ve özgürlükler meselesine, ekonomik hayatın örgütlenmesinden özelleştirme tartışmalarına kadar pek çok konuda mevcut kısır tartışmaların ötesine geçebilmek için "devleti" ve "toplumu" sorunun merkezine alarak yeniden tartışmamız gereklidir. Bu tartışma özgürlükçü ve demokratik bir toplumun kuruluşunun imkânlarının sorgulanması açısından da temel önemdedir.

Oturum Başkanı: Haşim AYDINCAK • EMO Ankara Şubesi

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Mark NEOCLEOUS

Londra Brunel Üniversitesi

Doç. Dr. Filiz Çulha ZABCI

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Arş. Gör. Ahmet BEKMEN

İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

15.30 - 17.30 II. Oturum: Yeni Kamusal Öznenin İnşası

Fransız Devrimi'nden bu yana egemenlik ve demokrasi kavramları arasındaki temel çelişkiyi çözme görevi yurttaşlık kavramına düşmektedir. İnsan özneleri yurttaş sıfatlarıyla siyasal, toplumsal ve ekonomik yaşamlar içinde varlıklarını sürdürür. Bununla birlikte tam tarih vermek gerekirse, 1968 yılı baharından bu yana yurttaşlık kavramı ekseninde tanımlanan özne kategorisi, insanların siyasal, toplumsal ve ekonomik yaşam içerisindeki varoluş özelemlerini karşılamaktan uzaklaşmıştır. Bununla beraber, yeni bir kamusal öznenin tanımlanması konusunda da ikna edici ve kapsayıcı bir öneri ortaya çıkmamıştır. Yeni kamusal öznenin inşası yolundaki girişimler, dünya çapında yaşanan siyasal krizin eşitlik, özgürlük ve demokrasiden yana çözümünde en önemli eşiklerden biri olacaktır.

Oturum Başkanı: Dündar ÇAĞLAN • Jeoloji Mühendisleri Odası

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Korkut BORATAV
Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Serpil SANCAR
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

Foti BENLİSOY
Araştırmacı/Yazar

10 ARALIK 2011 CUMARTESİ

10.30 - 12.30 III. Oturum: İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet

Başlangıçta internet toplulukları üzerinde örgütlenmiş küçük kampanyalarla başlayan hareketlenme, günümüzde dünyanın gündemini belirleyen sosyal ayaklanmalara dönüşmüş durumda. İran İsyanı'ndan Arap Baharı'na, İspanya'dan Türkiye'ye kadar neredeyse tüm ülkelerde önemli bir kitlesel mobilizasyon sağlayan internet tabanlı toplumsal muhalefet, hızla gelişerek güçlenmektedir. Daha şimdiden söylemek mümkün ki, internet ve diğer siber iletişim olanaklarını göz ardı ederek 21. yüzyılın toplumsal muhalefetini ve kamusal yaşamını düşünmek mümkün değil. O halde öncelikle bu siber toplumsal muhalefetin kendisi üzerine düşünmekte fayda var.

Oturum Başkanı: İdris EKMEK • EMO Diyarbakır Şubesi

Konuşmacılar:

Prof. Dr. James PETRAS
Emekli Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Funda BAŞARAN
Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi

İrfan AKTAN
Gazeteci (İMC Tv)

Ergin YILDIZOĞLU
Gazeteci/Yazar

13.30 - 16.00 IV. Oturum: Hak ve Özgürlükleri Güvenceye Alan Yeni Bir Anayasa

Fransız Devrimi sırasında hazırlanan 1793 tarihli Fransa Anayasası'nın 28. maddesi, "Bir halk her zaman anayasasını gözden geçirip düzeltme, ıslah etme ve değiştirme hakkına sahiptir. Bir kuşak, gelecek kuşakları kendi yasalarının hükmü altına alamaz" hükmünü taşımaktaydı. Halk egemenliği anlayışının en ileri formlerinden biri olan bu ifadeler sadece 2 yıl yürürlükte kalabilmiş ve daha sonra hiçbir anayasa metninde yer almamıştır. Yurttaşların demokratik kurucu iradeleri ile Anayasalar arasında bariyerler kurulması, burjuva egemenlik anlayışının en karakteristik özelliği haline gelmiştir. Günümüzde Türkiye'de hiçbir dönem olmadığı kadar yakıcı bir anayasa sorunu yaşanıyor. Ne var ki, bu sorun bir kez daha geniş kitlelerin dahil olabileceği tartışma platformlarından uzaklarda yürütülüyor. Oysa bizim bu konuda birikmiş sözlerimiz var.

Oturum Başkanı: İlknur BİROL • Halkevleri

Konuşmacılar:

Prof. Dr. Yasemin ÖZDEK
Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Hüseyin ASLAN
Çağdaş Hukukçular Derneği

Ayşegül DEVECİOĞLU
Yazar

Kaya GÜVENÇ
TMMOB Eski Başkanı

Hasip KAPLAN
BDP Milletvekili

Orhan MİROĞLU
Gazeteci/Yazar

16.15 - 17.15 Forum : Kamusalığın Savunusu ve Toplumsal Muhalefet

Moderatör: Ömürhan A. SOYSAL • EMO Ankara Şubesi

Uluslararası Katılımlı Çalıştay

9-10 ARALIK 2011

10.00 / 17.00

KAMUSALLIK YENİDEN

A.Ü. ATAUM SALONU ANKARA ÜNİVERSİTESİ AVRUPA TOPLULUKLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ
CEBECİ KAMPÜSÜ • ANKARA

KAMUSALLIĞIN SAVUNUSU ve TOPLUMSAL MUHALEFET

Kamusal Alanı Niçin Düşünmeliyiz?

Prof. Dr. İşaya ÜŞÜR

Devlet, Kamu ve Halk Kavramlarını Yerine Koymak

Prof. Dr. Mark NEOCLEOUS • Doç. Dr. Filiz Çulha ZABÇI • Arş. Gör. Ahmet BEKMEN

Yeni Kamusal Öznenin İnşası

Prof. Dr. Korkut BORATAV • Prof. Dr. Serpil SANCAR • Foti BENLİSOY

İnternet Çağında Toplumsal Muhalefet

Prof. Dr. James PETRAS • Doç. Dr. Funda BAŞARAN • İrfan AKTAN • Ergin YILDIZOĞLU

Hak ve Özgürlükleri Güvenceye Alan Yeni Bir Anayasa

Prof. Dr. Yasemin ÖZDEK • Hüseyin ASLAN • Ayşegül DEVECİOĞLU • Kaya GÜVENÇ • Hasip KAPLAN • Orhan MİROĞLU

DESTEKLEYENLER

EMO Bursa Şubesi • EMO Diyarbakır Şubesi • EMO Kocaeli Şubesi • Jeoloji Mühendisleri Odası • ŞPO Ankara Şubesi
Çağdaş Hukukçular Derneği • Devrimci 78'liler Federasyonu • Halkevleri • ODTÜ Mezunları Derneği • Özgür Tiyatro

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI ANKARA ŞUBESİ

Necatibey Caddesi No:102/3 Maltepe Ankara • <http://ankara.emo.org.tr>

Telefon : 0 312 231 44 74 • Faks: 0 312 232 10 88 • e-posta: ankara@emo.org.tr